

[Undervisningsministeren.]

foreslås der en række ændringer af loven af 18. maj 1937 om folkeskolen med senere ændringer. Ved disse ændringer vil folkeskolen blive ordnet som en 7-årig hovedskole, suppleret dels med et for børnene frivilligt 8. skoleår i hovedskolen, dels med en 3-årig realafdeling. Efter de for den 7-årige hovedskole foreslåede bestemmelser er denne udelt, dog med adgang til en deling af børnene efter standpunkt, evner og interesser i 6. og 7. skoleår i skoler med mere end 1 klasse pr. årgang, men således at delingen ikke baseres på særlige prøver og ikke fører til en eksamensmæssig afslutning af hovedskolen.

Ved folkeskoleloven af 1937 blev eksamensmellemskolen ved kommunale skoler et led af folkeskolen, men med hensyn til undervisningen i eksamensmellemskolen henviser folkeskoleloven til loven af 1903 om højere almenskoler, og her findes også de bestemmelser, der gælder for den 1-årige realklasse, der normalt slutter sig til eksamensmellemskolen og findes ved de allerfleste kommunale mellem- og realskoler, men som efter folkeskoleloven formelt ikke hører til folkeskolen.

Ved de ændringer af folkeskoleloven, som nu foreslås gennemført, vil den foreslåede 3-årige realafdeling blive en del af folkeskolen, og bestemmelserne om denne skoleafdeling vil blive optaget i folkeskoleloven. Ved overførelsen af en del af almenskolelovens område til folkeskoleloven foreslås almenskoleloven afløst af en lov om gymnasieskoler. I det andet af de to lovforslag, der fremsættes, findes derfor i første række bestemmelser vedrørende gymnasiet, og det foreslås, at dette bibeholdes som 3-årigt, og at optagelsen i 1. gymnasieklasse normalt sker efter 2. realklasse. Det foreslås endvidere, at gymnasieskoler foruden gymnasieafdelingen skal omfatte en 3-årig realafdeling, men med hensyn til de nærmere bestemmelser om realafdelingen ved gymnasieskoler henviser lovforslaget til bestemmelserne i forslaget til lov om ændringer af lov om folkeskolen.

Begge lovforslag er ledsaget af udførlige bemærkninger. Jeg skal derfor nøjes med her at fremsætte nogle mere principielle betragtninger.

Som jeg allerede har nævnt, indeholder lovforslagene netop det, som et stort flertal her i tinget har samlet sig om i forrige folketingsssamling. Det er for landsbyskolens vedkommende en samlet skole for alle børn til det 14. år med differentieret undervisning i sprog og matematik i de sidste 2 år og i tilslutning hertil en 3-årig realafdeling. For at opmuntre til fortsat undervisning for børn, der ikke stiler mod en eksamen, foreslås det, at der skal sørges for, at alle børn, der ønsker sådan fortsat undervisning i det 8. skoleår, får adgang hertil enten i deres egen kommune eller således, at denne skal betale for deres skolegang i 8. skoleår i en anden kommune eller på en efterskole eller ungdomskostskole, og det foreslås yderligere, at statens tilskud til klasseværelser for det 8. skoleår skal kunne forhøjes til indtil det dobbelte af det nuværende tilskud, når undervisningen i det 8. skoleår gennemføres ved centralisering.

Når denne ordning gennemføres, vil der være givet landsbyskolens børn den adgang til videre uddannelse, som vil stille dem lige med købstadskolens børn, og navnlig vil det give dem den mulighed for at læse til eksamen, som de hidtil har måttet savne. Jeg understreger i denne forbindelse, at den nuværende realeksamens lødighed ikke skal formindskes, og at realeksamen fra landsbyskolen skal være af ganske samme værdi som realeksamen fra byskolen.

Om hele denne opbygning af landsbyskolen har alle partier i folketinget været enige. Tilbage bliver spørgsmålet om byskolen. Efter min mening kan landsbyskolens forhold ikke ordnes isoleret. Hvis den nuværende ordning opretholdes i købstæder og stationsbyer, vil landsbyskolens børn i stort tal forlade landsbyskolen i de øverste klasser. Den skadelige og ulykkelige af-folkning af landsbyskolen vil fortsætte. Det vil være urimeligt, om landkommunerne, hvor ca. halvdelen af landets skolebørn går i skole, skal opbygge et tidssvarende skolevæsen for alle børn, hvis man ikke når til andet resultat, end at klasserne for de ældste børn står halvtomme, og det vil være bittert for lærerne at se en del af de kvikkeste elever i de to sidste skoleår forlade landsbyskolen for at søge ind til købstædernes eller stationsbyernes skoler.